 HÖGSKOLAN PÅ ÅLAND – KVALITETSLEDNINGSSYSTEM SÄRSKILDA GRUNDER FÖR BEDÖMNING AV EXAMENSARBETE - VÅRD		Sida 1 av 4
Uppgjort av: Erika Johansson	Godkänt av: Rektor Edvard Johansson	Dok. nr: B.1.3.4-4
Granskat av: Henrik Karlsson, Christer Kullman, Suzanne Donner, Vsevolod Dovgoborets, Erika Johansson, Bengt Malmberg		Godkänt datum: 23.05.2011
		Version: 1/23.05.2011

B.1.3.4-4 SÄRSKILDA GRUNDER FÖR BEDÖMNING AV EXAMENSARBETE FÖR STUDERANDE PÅ UTBILDNINGSPROGRAMMET FÖR VÅRD

Allmänna direktiv vid Högskolan på Åland gällande examensarbete

Enligt *Examensordning för Högskolan på Åland* 5 § ska examensarbetet omfatta 15 studiepoäng. I samband med examensarbetet ska den studerande visa att han/hon självständigt kan tillämpa kunskaper och arbetsmetoder inom sitt yrkesområde och driva ett projekt under en bestämd tid parallellt med de övriga studierna. Studeranden ska genom att använda sig av ett vetenskapligt tillvägagångssätt fördjupa sina ämneskunskaper och träna förmågan till kritisk granskning och analys. De generella grunderna för bedömningen framgår av bedömningsanvisningarna för Högskolan på Åland.

Enligt *Anvisningar för examensarbete vid Högskolan på Åland* utförs examensarbetet under utbildningsprogrammets senare del. Innan studerande inleder examensarbetet ska han/hon inneha de av programmet fastställda förkunskaperna. Den studerande ansvarar själv för ämnesvalet. Ämnet ska godkännas av programledaren. Examensarbetet ska ha allmän relevans inom det aktuella yrkesområdet och det är en strävan att arbetet ska ha anknytning till arbetslivet. Examensarbetet ska utföras under handledning och studerande och handledare ska träffas vid minst tre tillfällen under arbetets gång. Dessa tillfällen dokumenteras. Ett godkänt examensarbete bedöms med omdömena Godkänd eller Väl godkänd. Vid bedömning av examensarbetet tillämpas såväl process- som resultatbedömning. Även presentationen av examensarbetet beaktas i bedömningen. För att examensarbetet ska godkännas ska den studerande även fungera som opponenter på ett examensarbete och aktivt delta i seminariediskussionerna.

Enligt *Anvisningar för examensarbete vid Högskolan på Åland* och *Bedömningsanvisningar för Högskolan på Åland* bedöms examensarbetet utifrån följande:

- arbetets aktualitet allmänna användbarhet och omfattning
- arbetets metodik
- hur problemen har identifierats
- hur ämnet har avgränsats och strukturerats
- hur fakta har inhämtats och hur dess relevans har bedömts
- hur fakta har behandlats och resultat därigenom erhållits
- hur projektplanen har uppförts och följts
- den studerandes förmåga att med olika medel och ur olika källor fördjupa sitt expertkunnande
- den studerandes förmåga att pröva olika problemlösningar och dra egna slutsatser
- den studerandes förmåga att kombinera olika delområden i sin utbildning
- arbetets resultat
- den skriftliga framställningen inklusive litteratur- och källhänvisningar

 HÖGSKOLAN PÅ ÅLAND – KVALITETSLEDNINGSSYSTEM SÄRSKILDA GRUNDER FÖR BEDÖMNING AV EXAMENSARBETE - VÅRD		Sida 2 av 4
Uppgjort av: Erika Johansson	Godkänt av: Rektor Edvard Johansson	Dok. nr: B.1.3.4-4
Granskat av: Henrik Karlsson, Christer Kullman, Suzanne Donner, Vsevolod Dovgoborets, Erika Johansson, Bengt Malmberg		Godkänt datum: 23.05.2011
		Version: 1/23.05.2011

- den muntliga framställningen
- den genomförda oppositionen
- visad aktivitet inom grupp som utfört arbetet

Enligt *Bedömningsanvisningar för Högskolan på Åland* ska opponentens granskning

- vara fackmässig
- omfatta arbetsprocess och metodik
- omfatta användning av källor och källhänvisningar mm
- lyfta fram arbetets starka och svaga sidor
- ge ett sammanfattande omdöme om arbetets teoretiska eller praktiska värde

Enligt *Bedömningsanvisningar för Högskolan på Åland* kan examensarbetet utföras enskilt eller i grupp och kan vara ett samarbetsprojekt mellan studerande på olika utbildningsprogram. Om examensarbetet genomförs i grupp ska arbetet utföras så att arbetsinsatsen fördelas jämnt mellan de deltagande studerande. Examensarbetet presenteras skriftligt i en slutrapport.

Specifika riktlinjer vid programmet för vård

Examensarbetet som ingår i examen Sjukskötare YH utgörs vanligtvis av en systematisk litteraturstudie. En litteraturstudie grundar sig enligt Polit & Beck (2004) på redan existerande forskningsresultat och vetenskaplig kunskap och bygger på att utifrån ett givet syfte identifiera, göra ett urval, kritiskt granska och skriva en vetenskaplig rapport utifrån de redan existerande forskningsresultaten och vetenskapliga kunskapen. I enlighet med Friberg (2006) kan den systemetiska litteraturstudien grunda sig i en begreppsanalys, en sammanställning av forskningsresultat från kvalitativ eller kvantitativ forskning, en litteraturoversikt baserad på både kvantitativt och kvalitativt material eller i en analys av berättelser eller diskurser. Examensarbetet kan också utforma sig som ett utvecklingsarbete. Ett utvecklingsarbete är enligt Olsson och Sörensen (2008) ett systematiskt utnyttjande av forskningsresultat och vetenskaplig kunskap i syfte att åstadkomma nya produkter, skapa nya processer, testa nya system eller göra förbättringar av redan existerande system. Oavsett vilken arbetsform som väljs ska det självständiga arbetet utmynna i att teoretisk och empirisk kunskap integreras.

Bedömningen av examensarbetet utgår från de förväntade läranderesultaten på den för examensarbetet aktuella kursbeskrivningen. De övergripande kraven på examensarbetets innehåll och utformning, opponentskap, respondentskap, processens fortskridande samt presentation presenteras nedan.

Bedömning av **innehåll och utformning** avser arbetets fokus på omvårdnad, dess logiska uppbyggnad i relation till syftet samt att alla delar av examensarbetet finns presenterade med balans mellan de olika delarnas omfång. Arbetet ska utformas i

 HÖGSKOLAN PÅ ÅLAND – KVALITETSLEDNINGSSYSTEM SÄRSKILDA GRUNDER FÖR BEDÖMNING AV EXAMENSARBETE - VÅRD		Sida 3 av 4
Uppgjort av: Erika Johansson	Godkänt av: Rektor Edvard Johansson	Dok. nr: B.1.3.4-4
Granskat av: Henrik Karlsson, Christer Kullman, Suzanne Donner, Vsevolod Dovgoborets, Erika Johansson, Bengt Malmberg		Godkänt datum: 23.05.2011
		Version: 1/23.05.2011

enlighet med högskolans skrivguide och ett vetenskapligt och korrekt språk ska användas.

Bedömning av **opponentskap** avser opponentens förmåga att med egna ord sammanfatta examensarbetet och leda diskussionen under examinationen. Sammanfattningen ska omfatta examensarbetets olika delar med tonvikt på syfte metod resultat och diskussion samt arbetets relevans för den kliniska verksamheten. Opponenten ansvarar för diskussionen och ska ge respondenten utrymme att diskutera de frågor som opponenter ställer.

Bedömning av **respondentskap** avser respondentens förmåga att diskutera och försvara examensarbetet. Diskussionen utgår vanligtvis från opponenterns frågeställningar och respondenten ansvarar för att följa upp frågorna på och tillsammans med opponenter föra diskussionen framåt.

Bedömning av **processens framskridande** avser studerandes förmåga att tillgodogöra sig handledning och självständigt vidareutveckla arbetet.

Bedömning av **presentation** avser studerandes förmåga att kunna presentera sitt arbete på ett sakligt, tydligt och intressant sätt.

Underlag för individuell helhetsbedömning av examensarbete (Bilaga 2), opponentskap och respondentskap (Bilaga 3), processens framskridande samt presentation (Bilaga 4) är ett arbetsredskap vid bedömning av kursen "Examensarbete 15 sp". Bedömningen utgår från de generella bedömningskriterierna vid Högskolan på Åland (Bilaga 5) samt specifika bedömningskriterier för bedömning av examensarbete vid programmet för vård (Bilaga 6).

Examensarbetet kan utföras enskilt eller i grupp. Även om arbetet genomförs i grupp bedöms varje studerande individuellt. Studerande ska kunna redovisa för arbetsfördelning inom gruppen och redovisa för vad de enskilda studerande bidragit med.

De specifika riktlinjerna är ett komplement till skolans bedömningsanvisningar. I händelse att dokumenten skiljer sig åt är det de vid högskolan generella bedömningskriterierna som gäller.

Referenser

Anvisningar för examensarbete vid Högskolan på Åland. [www] Hämtat 11.01 2010.
<http://www.ha.ax/files/anvisningar.pdf>

Bedömningsanvisningar för Högskolan på Åland. [www] Hämtat 11.01 2010.
<http://www.ha.ax/files/bedomning.pdf>

Uppgjort av: Erika Johansson	Godkänt av: Rektor Edvard Johansson	Dok. nr: B.1.3.4-4
Granskat av: Henrik Karlsson, Christer Kullman, Suzanne Donner, Vsevolod Dovgoborets, Erika Johansson, Bengt Malmberg		Godkänt datum: 23.05.2011
		Version: 1/23.05.2011

Examensordning för Högskolan på Åland [www] Hämtat 11.01 2010
<http://www.ha.ax/files/examensordning.pdf>

Friberg, F. (red). (2006). *Dags för uppsats. Vägledning för litteraturbaserade examensarbeten*. Lund: Studentlitteratur.

Olsson, H. & Sörensen, S. (2008). *Forskningsprocessen. Kvalitativa och kvantitativa perspektiv*. Stockholm: Liber.

Polit, D.F. & Beck, C.T. (2004). *Nursing research. Principles and methods*. 7 ed. Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins.

Revideringar (fem senaste)

1. [Datum] [Ändring]
- 2.

[Signatur]

Studeraandes namn: _____

Individuell dokumentation av examensarbetsprocessen

Studeraande ansvarar för att fylla i formuläret. Inför examination lämnas det ifyllda formuläret till handledaren för signering och formuläret lämnas sedan till programledaren.

	Datum
Ämnesval inskickat till programledare	_____
Utsedd handledare: _____	_____
Förkunskapskrav uppfyllda	_____
Av handledaren godkänt PM inför PM-seminarium	_____
Deltagande vid PM-seminarium	_____
Av handledaren godkänt arbete inför mittseminarium	_____
Deltagande vid mittseminarium	_____
Av handledaren godkänt arbete inför examinationsseminarium	_____
Arbetet skickat till opponent m fl. inför examinationsseminarium	_____
Godkänt opponentskap vid examinationsseminarium	_____
Godkänt respondentskap vid examinationsseminarium	_____
Erhållit numrering av arbetet från högskolebiblioteket	_____
Av handledaren godkänd plan för offentlig presentation	_____
Genomförande av offentlig presentation	_____
Skickat abstrakt i svensk och engelsk version i elektronisk form till högskolebiblioteket	_____
Inlämning av examensarbete i fyra upplagor ¹	_____
Lämnat tre versioner av det inbundna arbetet till högskolebiblioteket	_____

Handledningstillfällen² (datum)

_____ (_____) (_____)

_____
Studeraandes underskrift_____
Handledarens underskrift

¹ Arbetet lämnas in med en extra upplaga om två studeraande skriver tillsammans. Av de inlämnade exemplaren ska högskolebiblioteket ha tre upplagor.

² Studeraande erbjuds 3-5 handledningstillfällen, varav 3 handledningstillfällen är obligatoriska

Studerandes namn: _____

Examinator/medbedömare: _____

Underlag för individuell helhetsbedömning av examensarbete

	Ej tillfredsställande	Tillfredsställande	Mycket tillfredsställande
Titel överensstämmer med innehåll			
Abstrakt sammanfattar hela arbetet			
Innehållsförteckning			
Inledning/Bakgrund			
Beskriver problemområdet			
Relevant litteratur			
Beskriver teoretisk referensram/centrala begrepp			
Logisk struktur/problemformulering			
Syfte och frågeställning relevanta			
Metod			
Beskriver sökstrategier			
Beskriver datainsamling/urvalskriterier			
Beskriver analys och ev. tolkning			
Resultat			
Redovisar resultat som svarar mot syfte			
Neutralt beskrivet			
Tydlig struktur			
Diskussion			
Diskussion förankrat i resultatet och i relation till andra studier/litteratur			
Diskussionen är relevant för omvårdnadens evidens/erfarenhetsbaserad kunskap			
Motivera och diskutera använd metod			
Diskutera alternativa tolkningar			
Etiska aspekter belysta			
Diskussion knyter samman resultat med bakgrund/teoretisk referensram			
Referenser			
Använder genomgående samma system			
Relevanta referenser, god kvalitet			
Allmänt omdöme			
Tydlig förankring i ämnet omvårdnad			
Återspeglar ett kritiskt, kreativt och vetenskapligt förhållningssätt			
Vetenskapligt förhållningssätt			
Följt angiven formalia			
Rimliga proportioner mellan olika delar			
Språkligt vetenskapligt/korrekt			

Underlaget **kan vid behov kommenteras på baksidan** av detta formulär. Underlaget är hämtat från Institutionen för omvårdnad vid Umeå universitet.

Studerandes namn: _____

Examinator: _____

Underlag för individuell helhetsbedömning av opponentskap

	Ej tillfredsställande	Tillfredsställande	Mycket tillfredsställande
Förmåga att med egna ord sammanfatta redovisat arbete			
Förmåga att diskutera			
Bakgrundens relevans			
Syftets/frågeställningens relevans			
Metodens relevans			
Litteratursökning			
Urvalskriterier			
Kvalitetsvärdering av inkluderade studier			
Analys och resultat			
Adekvata slutsatser			
Adekvata källor			
Layout/balans mellan arbetets olika delar			
Förmåga att konstruktivt föra en vetenskaplig dialog			
Förmåga att fokusera diskussionen om resultatens relevans för omvårdnad			
Förmåga till kritiskt förhållningssätt			
Förmåga att framföra kritiska synpunkter			
Förmåga att skapa ett positivt klimat			
Förmåga till samarbete och självständighet?			

Underlag för individuell helhetsbedömning av respondentskap

	Ej tillfredsställande	Tillfredsställande	Mycket tillfredsställande
Förmåga att resonera och reflektera i dialog utifrån ett vetenskapligt förhållningssätt			
Förmåga att öppet och konstruktivt diskutera resultat och slutsatser			
Förmåga att visa ingående kunskap om valt ämne			

Underlaget **kan vid behov kommenteras på baksidan** av detta formulär. Underlaget är hämtat från Institutionen för omvårdnad vid Umeå universitet.

Studerandes namn: _____

Examinator/handledare: _____

Underlag för individuell helhetsbedömning av processens framskridande

Fylls i av handledare

	Ej tillfredsställande	Tillfredsställande	Mycket tillfredsställande
Förmåga att hålla tidsplan- och deadlines			
Förmåga att tillgodose handledaren med erforderligt material inför handledningstillfällen			
Förmåga att tillgodogöra sig handledning			
Förmåga att självständigt bedriva och vidareutveckla arbetet mellan handledningstillfällena			

Underlag för individuell helhetsbedömning av presentation

	Ej tillfredsställande	Tillfredsställande	Mycket tillfredsställande
Förmåga att presentera arbetet			
Tydligt			
Sakligt genom att lyfta fram för åhörarna relevanta delar av arbetet			
På ett sätt som fångar åhörarens intresse			
Förmåga att öppet och konstruktivt diskutera resultat och slutsatser			
Förmåga att visa ingående kunskap om valt ämne			
Förmåga att använda tekniska hjälpmedel på ett sätt som lyfter presentationen			

 Underlaget **kan vid behov kommenteras på baksidan** av detta formulär

Bedömningskriterier vid Högskolan på Åland

För kunskaper som är av **god kvalitet** i förhållande till målen ges omdömet **Godkänd (G)**. Följande kriterier kan användas som utgångspunkt för att identifiera kunskapernas kvalitet.

Den studerande

- visar goda kunskaper i förhållande till kursens mål, d.v.s. kan självständigt tolka den information som finns i situationen och identifiera eventuella problem;
- kan självständigt arbeta utgående från centrala modeller och planera och strukturera sitt arbete i förhållande till dem samt kontrollera och värdera sitt resultat i förhållande till befintliga kvalitetskriterier;
- förstår och kan tillämpa centrala begrepp, metoder, teorier m.m. med relevans för kursen;
- kan utföra arbete av god kvalitet;
- kan tillgodogöra sig handledning och självständigt vidareutveckla arbetet.

För kunskaper som är av **mycket hög kvalitet** i förhållande till målen ges omdömet **Väl godkänd (VG)**. Följande kriterier kan användas som utgångspunkt för att identifiera kunskapernas kvalitet.

Den studerande

- visar mycket ingående kunskaper i förhållande till kursens mål, d.v.s. kan med stor självständighet tolka den information som finns i situationen och identifiera eventuella problem;
- kan ange möjliga lösningar/lösa relevanta problem och kan redogöra för de ställningstaganden som ligger till grund för problemlösningen;
- kan med stor säkerhet välja lämpliga modeller att arbeta efter och kan anpassa eller modifiera dem i förhållande till de krav situationen ställer samt kan planera och strukturera sitt arbete och kontrollera och värdera sitt resultat i förhållande till befintliga kvalitetskriterier;
- kan värdera och ta ställning till olika metoder, teorier m.m. med relevans för kursen;
- kan utföra arbete av hög kvalitet;
- visar såväl i diskussioner som i handling att kunskaperna är integrerade;
- kan tillgodogöra sig handledning och med stor självständighet vidareutveckla arbetet.

För kunskaper som **inte kan godkännas** i förhållande till målen ges omdömet **Underkänd (U)**. Följande kriterier kan användas som utgångspunkt.

Den studerande

- saknar tillräckliga kunskaper inom området och/eller saknar grund för att kunna tillgodogöra sig
- fortsatt undervisning;
- presterar icke godtagbara arbeten/tjänster/;
- behöver handledning för att utföra olika arbetsuppgifter;
- har inte presterat tillräckliga bedömningsunderlag för att kunna bli bedömd.

Specifika bedömningskriterier för bedömning av examensarbete vid utbildningsprogrammet för vård

Bedömningskriterierna för bedömning av examensarbete vid programmet från vård är hämtade från Institutionen för omvårdnad, Umeå universitet.

Kriterier för godkänt (G)

- Att abstrakt, bakgrund, syfte, metod resultat, diskussion och referenslista samt bifogade bilagor finns presenterade
- Att litteraturgenomgången belyser empiri och teorier i det valda området relaterat till examensarbetets syfte och att problemområdet framgår
- Att metodens olika delar tydligt har beskrivits och att valet av metod har motiverats i diskussionen
- Att resultatet är tillfredsställande beskrivet och svarar mot syftet
- Att diskussionen är förankrad i insamlade data och i teorier relevanta för omvårdnad
- Att diskussionen på ett tydligt sätt har relaterats till omvårdnad i klinisk praxis
- Att den skrivna texten återspeglar ett vetenskapigt förhållningssätt, är begriplig och adekvat
- Att examensarbetet på ett tillfredsställande sätt har försvarats vid ett seminarium
- Att som opponerare med egna ord har sammanfattat ett examensarbete, kreativt diskuterat funna resultat och lett diskussionen på ett tillfredsställande sätt
- Att som respondent visat på ingående kunskap om valt ämnesområde och framgångsrikt argumenterat/försvarat de resultat och slutsatser det självständiga arbetet mynnat i

Kriterier för väl godkänd (VG)

- Att abstrakt, bakgrund, syfte, metod resultat, diskussion och referenslista samt bifogade bilagor finns presenterade
- Att det empiriska nuläget och teori/teorier i det valda området har beskrivits med stöd av en omfattande litteraturgenomgång och har relaterat till arbetets syfte samt att problemområdet framgår
- Att metodens olika delar tydligt har beskrivits och att en kritisk diskussion och för- och nackdelar med den valda metoden har presenterats
- Att resultatet är väl skrivet och svarar mot syftet
- Att diskussionen är väl förankrad i insamlade data och i teorier relevanta för omvårdnad
- Att diskussionen på ett tydligt sätt har relaterats till omvårdnad i klinisk praxis och/eller har gett stöd för befintliga teorier och/eller fortsatta studier inom området
- Att den skrivna texten är väl formulerad och mycket väl återspeglar ett vetenskapligt förhållningssätt
- Att arbetet på ett analytiskt och konstruktivt sätt har diskuterats och försvarats vid seminarium
- Att som opponerare med egna ord har sammanfattat examensarbetet och resultatens relevans för omvårdnad, fört en konstruktiv vetenskaplig dialog med respondenten där ett kritiskt förhållningssätt i värderingen av resultaten i det granskade vetenskapliga arbetet uppvisas
- Att respondenten visat mycket goda kunskaper inom det valda ämnesområdet och mycket väl har argumenterat/försvarat de resultat och slutsatser det självständiga arbetet har utmynnat i